

Inhoud:

Inleiding.

• Pedagogisch Kompas in het kort

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

- Eigenheid van onze locatie
- Onze locatie
- Basisgroepen
- Beroepskracht-kindratio (BKR)
- Beroepskrachten in opleiding en stagiairs

Opvoeden doen we samen.

Met ouders

- Kennismaken en wennen
- De mentor
- Elkaar informeren
- Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Door groepsmanagement

- Gedifferentieerd werken
- Teamwerk
- Samen kinderen volgen
- Naar een volgende groep
- Signaleren van bijzonderheden
- Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen
- Pedagogische kwaliteit onze focus voor het komende jaar

Met andere organisaties

- Samenwerken met het onderwijs
- Samenwerken met andere organisaties

In een rijke uitdagende omgeving.

- Verschillende soorten BSO's
- Indeling van de ruimte
- Inrichting van de hoeken en plekken
- Geordend materiaal
- Buitenruimte
- Duidelijkheid voor ieder kind

Met ruimte voor initiatief.

- Vrij spel en uitnodigende activiteiten
- Eten en drinken

- De overgang van school naar BSO
- Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Altijd in dialoog.

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

- Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt
- Extra opvang afnemen
- Meertalige BSO
- Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen
- Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Bijlage 1. De ontwikkelingsgebieden op een rij

Bijlage 2. Activiteiten domeinen

Bijlage 3. Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

Bijlage 4. Begrippenlijst

Bijlage 5. Gebruikte literatuur

Locatie in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze locatie voor buitenschoolse opvang (BSO)

Naam locatie: Wenckenbachstraat

Adres locatie: Wenckenbachstraat 44, 5621 HB te Eindhoven

Op onze locatie is de leidinggevende: Melissa Zwart

Zij krijgt leiding van: Miranda Smeets

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen. Waar 'zij' staat, kan 'hij' of 'die' worden gelezen.

Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze locatie – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze locatie én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische eisen.

Het pedagogisch werkplan Locatie in beeld ligt in het verlengde van het Pedagogisch Kompas, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Pedagogisch Kompas in het kort

Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstenmakers, wetenschappers en handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard, karakter, aanleg en talenten. Het is aan ons om die te zien, om ieder kind in beeld te hebben. Wij willen alle kinderen veel verschillende ervaringen bieden waardoor ze steeds een volgende stap kunnen zetten op hun ontwikkelpad. Elke dag weer.

We leren de kinderen kennen door goed naar ze te kijken en te luisteren. Voelt het kind zich goed (welbevinden)? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen.

De antwoorden geven ons onmiddellijk feedback over onze inzet en de interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: welbevinden en betrokkenheid zijn de graadmeters. Zowel voor een individueel kind als voor de groep.

Dagelijks stimuleren we het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen met vier pijlers:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

In dit pedagogisch werkplan van de locatie lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Kijk op onze website.

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de locatie, de basisgroepen, de beroepskrachtkindratio en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

Eigenheid van onze locatie

Korein Wenckenbachstraat vormt samen met het basisonderwijs' t Palet, Zuidzorg, wijksport en de buurtonderneming Woensel-West en Speelleercentrum Boschdijk. De verbinding aan gaan met partners is één van de kwaliteiten van ons Speelleercentrum. De vestigingsmanager heeft meerdere overleggen met partners gepland staan het hele jaar door om de lijntjes kort te houden en met de zelfde visie onze taken uit te voeren. Denk hierbij aan een groot Speelleercentrum overleg of een Speelleercentrum zorg overleg.

Opvang en onderwijs zijn in hetzelfde gebouw gehuisvest. Dit heeft als voordeel dat zowel de pedagogisch professionals als groepsleerkrachten allemaal vaste gezichten zijn voor de kinderen. De verbinding met basisschool 't Palet is waardevol. We proberen de ontwikkeling van het kind en werkprocessen te optimaliseren.

Naast formele verbinding met 't Palet omtrent het optimaliseren van de ontwikkeling van kinderen hebben we ook een informele verbinden met de basisschool. Zo wordt er ieder jaar een kerstborrel georganiseerd voor medewerkers van Korein en basisschool 't Palet.

WoenselWest is een enorm leuke wijk waar vanuit de gemeente veel projecten worden opgezet om de wijk te versterken en te verbeteren. Naast de ontzettend goede verbinding met basisschool 't Palet vind er maandelijks een netwerklunch plaats binnen WoenselWest. Hier komen onder andere jeugdwerk, wijkgeneralisten en gebied coördinator bij één om zo de ontwikkelingen en projecten binnen WoenselWest te bespreken.

Onze locatie

Locatie Wenckenbachstraat heeft in totaal 9 groepen waarvan 4 peuterdagopvang groepen, 2 peuterwerkgroepen en 3 BSO groepen. Op de BSO hebben wij in totaal 55 kindplaatsen. De BSO is geopend vanaf 07:30u tot 18:30u in vakanties en op studiedagen. In schoolweken is de BSO geopend van 15:00u op maandag, dinsdag en donderdag. Op woensdag en vrijdag is de BSO open op 12:00u tot 18:30u. We houden de schooltijden van basisschool 't Palet aan. De dagopvang en BSO zijn 52 weken per jaar open. Tijdens nationale feestdagen zijn wij gesloten.

Korein Wenckenbachstraat heeft ook een VSO tot beschikking. Deze is geopend van 0730u tot 0830u. De pedagogisch professional werkzaam op de VSO brengt de kinderen dan naar school. De kinderen die naar de VSO komen zijn 4 tot en met 11 jaar en 6 maanden oud. Op de VSO hebben wij 22 kindplaatsen per 2 pedagogisch professionals.

We hebben 3 BSO groepen genaamd de Orka's, Dolfijnen en de Haaien/Teenz.

De groep Orka's is voor onze jongste BSO kinderen. De kinderen zijn hier 4 tot 6 jaar en 2 maanden oud. Op deze groep zullen wij kinderen plannen tot een maximaal aantal van 20 kinderen en per 2 pedagogisch professionals.

Wanneer kinderen 6 jaar en 2 maanden oud zijn of wanneer zij al eerder rijp zijn voor de volgende groep zullen zij de overstap maken naar de Dolfijnen.

De groep Dolfijnen is voor onze middelste BSO kinderen. De kinderen zijn hier 6 tot 8 jaar oud. Op deze groep zullen wij kinderen plannen tot een maximaal aantal van 11 kinderen en per 1 pedagogisch professionals. We hopen de groep te kunnen uitbreiden naar 22 kinderen en 2 pedagogisch professionals, dit is afhankelijk of de vacature wordt ingevuld.

Wanneer kinderen 7 jaar oud zijn of wanneer zij al eerder rijp zijn voor de volgende groep zullen zij de overstap maken naar de Haaien/Teenz.

Op woensdag en vrijdag is de groep Dolfijnen gesloten. De kinderen die als basisgroep Dolfijnen hebben worden op deze dagen onderverdeeld onder de groep Orka's en Haaien/Teenz. De jongste kinderen van de groep Dolfijnen mogen zich bij de Orka's samen voegen en de oudste bij de Haaien/Teenz. We hopen in de toekomst de groep Dolfijnen ook op woensdag en vrijdag te kunnen openen.

De BSO groepen hebben de zelfde schoolvakanties en studiedagen als basisschool 't Palet.

Naast alle groepen hebben wij een mooie speelzaal tot onze beschikking. Deze deelde wij in eerste instantie met de kleuterklassen van basisschool 't Palet. Zij zijn echter uitgeweken naar de grotere speelzaal in de kelder waardoor wij optimaal gebruik kunnen maken van de speelzaal. Tevens hebben wij een grote hal waar de kinderen kunnen spelen. De keuken is geheel tot beschikking voor de BSO kinderen. Vaak stationeren de Haaien/Teenz hier.

Het schoolplein van basisschool 't Palet is tevens het buiten speelterrein voor de kinderen van de BSO.

Basisgroepen

Op onze locatie vangen we kinderen op in basisgroepen. We werken met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals.

De basisgroepen kennen vaste (start) momenten en herkenbare rituelen en zoveel mogelijk bekende medewerkers die de kinderen kennen. Dat zorgt voor stabiliteit en een gevoel van sociale en emotionele veiligheid bij kinderen. Hoewel kinderen worden opgevangen in basisgroepen, kunnen de kinderen gebruik maken van verschillende ruimtes. Op deze manier creëren we een uitdagende omgeving voor kinderen met een diversiteit aan materialen, speelplekken en speelkameraden. Kinderen kunnen daarmee terecht bij alle aanwezige pedagogisch professionals.

Naam groep	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen
Orka's	4 jaar tot 6 jaar en 2 maanden	20
Dolfijnen	6 jaar tot en met 8 jaar	11
Haaien/Teenz	7 jaar tot 11 jaar en 6 maanden	24
VSO	4 jaar tot en met 11 jaar en 6 maanden	22

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken en in welke groep hun kind zit. We vertellen ook uit welke leeftijd de groep is opgebouwd.

Wij plaatsen de jongste kinderen bewust bij elkaar (Orka's) zodat we tijdens de gezamenlijke (start)momenten deze kinderen de zorg en aandacht kunnen geven die zij nodig hebben. Dat betekent het bieden van nabijheid, veiligheid en vaste rituelen die passen bij het jonge kind.

Wij plaatsen de oudste kinderen bewust bij elkaar (Haaien/Teenz) waar wij gedurende het dagritme rekening kunnen blijven houden met hun behoefte aan autonomie en zelfstandigheid. Ook kunnen we de omgeving en activiteiten dan beter afstemmen op hun behoefte aan uitdaging.

Wij geven jongeren en oudere kinderen de vrijheid (met toestemming van de pedagogisch professional) om elkaar op te zoeken, waar jong en oud leren met en van elkaar en waar kinderen zorgdragen voor elkaar. Ook broertjes en zusjes zijn op deze wijze met elkaar verbonden.

Bij de verdeling van de pedagogisch professionals over de basisgroepen streven wij ernaar om zoveel mogelijk bekende gezichten te koppelen aan vaste basisgroepen. Dit zorgt voor stabiliteit en herkenbaarheid voor kinderen. We houden daarbij een ratio aan van +/-10 tot 12 kinderen per professional.

Als in de praktijk blijkt dat de verhouding van het aantal professionals per groep moet worden bijgesteld (ivm bijvoorbeeld veel nieuwe jonge kinderen, een uitdagende groep) wordt dit binnen het team besproken en naar een passende oplossing gezocht.

In bepaalde situaties maken kinderen gebruik van één tweede basisgroep of een andere locatie. Afspraken hierover worden per kind met ouders afgestemd en schriftelijk vastgelegd. Deze afspraken worden jaarlijks geëvalueerd en, zo nodig, herzien. Wanneer en welke groepen samenwerken zie je in onderstaande tabellen.

Groep: Orka's werkt samen met groep Dolfijnen

	Openingstijden reguliere BSO	Openingstijden tijdens vakantie en studiedagen onderwijs
Maandag	Van 15:00 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u
Dinsdag	Van 15:00 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u
Woensdag	Van 12:15 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u
Donderdag	Van 15:00 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u
Vrijdag	Van 12:15 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u

Groep: Dolfijnen werkt samen met groep Orka's en Haaien/Teenz

	Openingstijden reguliere BSO	Openingstijden tijdens vakantie en studiedagen onderwijs
Maandag	Van 15:00 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u
Dinsdag	Van 15:00 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u
Woensdag		
Donderdag	Van 15:00 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u
Vrijdag		

Groep: Haaien/Teenz werkt samen met groep Dolfijnen

	Openingstijden reguliere BSO	Openingstijden tijdens vakantie en studiedagen onderwijs
Maandag	Van 15:00 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u
Dinsdag	Van 15:00 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u
Woensdag	Van 12:15 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u
Donderdag	Van 15:00 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u
Vrijdag	Van 12:15 tot 18:30u	Van 07:30 tot 18:30u

Beroepskracht-kindratio (BKR)

Net als alle locaties van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een groep. Na de dagelijkse schooltijd en gedurende vrije middagen van de basisschool mag er maximaal een halfuur worden gewerkt met tenminste de helft van de pedagogisch professionals. Is de BSO dagelijks tien uur of meer open, dan mag er per dag maximaal drie uur worden gewerkt met ten minste de helft van de pedagogisch professionals. In ons basisrooster staat hoe de inzet van pedagogisch professionals is geregeld voor elke groep apart.

Onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden tijdens schoolvakanties en studiedagen van de basisschool zien er als volgt uit:

Diensten	Pauzetijd tussen	Pauzeduur per professional
7.30 - 17.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.00 - 17.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.30 - 18.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
9.00 - 18.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten

In de volgende situaties wordt afgeweken van de BKR:

Bij openen en sluiten van de groep.

Tijdens pauzes van pedagogisch professionals.

Hierbij gelden de volgende pedagogische afwegingen:

Er zijn minder kinderen aanwezig bij het openen en sluiten.

Op de volgende manieren blijven pedagogisch professionals aandacht besteden aan de behoeften van de kinderen:

Duidelijke taakverdeling.

Herkenbare rituelen zoals eet en drink momenten en het aanbieden van activiteiten

Voorbereide omgeving waarin kinderen zich prettig voelen.

Gedifferentieerd werken.

Beroepskrachten in opleiding en stagiairs

Naast onze professionals werken er regelmatig beroepskrachten in opleiding (BBL'ers) en stagiairs op onze locatie. We hanteren het BBL- en stagebeleid van Wij zijn JONG.

Beroepskrachten in opleiding (BBL'ers) en stagiairs.

Op onze locatie zijn vaak een of meer BBL'ers en stagiairs aanwezig die het vak van pedagogisch professional leren. Ze voeren verzorgings- en begeleidingstaken uit en assisteren bij activiteiten. Dat doen ze onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professionals. Die zijn altijd in de buurt. Naarmate de opleiding vordert, neemt de zelfstandigheid van de BBL'ers en stagiairs toe. Elke BBL'er en stagiair heeft een interne stagebegeleider.

Anders gekwalificeerde beroepskrachten

Op onze locatie maken wij binnenkort gebruik van anders gekwalificeerde beroepskrachten.

Op onze locatie zetten wij binnenkort anders gekwalificeerde beroepskrachten in. Dat wil zeggen beroepskrachten met een andere beroepskwalificatie, die door hun talent of expertise kunnen bijdragen aan de brede talentenontwikkeling van kinderen. Zij draaien daarnaast mee in het dagelijkse reilen en zeilen van de bso. Wij vinden deze beroepskrachten een toegevoegde waarde omdat zij aanvullende talenten hebben zoals *dans en sport*. Dit draagt op de volgende manier bij aan een rijk (activiteiten) aanbod voor kinderen.

De anders gekwalificeerde beroepskracht:

- staat ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang en is gekoppeld aan onze organisatie
- heeft vóór aanvang van de werkzaamheden een pedagogische module afgerond die is opgenomen in de lijst van goedgekeurde modules van de overheid.
- ontvangt jaarlijks pedagogische coaching
- staat nooit alleen op de groep (altijd in combinatie met een gekwalificeerd pedagogisch professional)

Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisaties zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, elkaar informeren en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

In afstemming met ouders wordt afgesproken op wat voor manier het kind komt wennen. Soms kan dit enkele uren zijn of meerdere momenten in de week. Hier wordt individueel naar gekeken wat voor het kind, de ouders en groep wenselijk is.

Pedagogisch professionals krijgen extra tijd om hierin te investeren.

Bij kinderen die komen wennen op de locatie wordt gekeken naar het welbevinden en behoeften van het kind. Er is dagelijks contact met ouders tijdens het halen en brengen. Ook wordt er extra aandacht gegeven aan het afscheid van de ouders. Bij nieuwe ouders besteden wij extra aandacht aan de overdracht.

Als het kind naar een andere groep gaat gaan we per kind bekijken hoe we de overgang zo soepel mogelijk kunnen laten verlopen. Door onder andere een paar keer te wennen en door ouders en kind kennis te laten maken met de pedagogisch professional van de nieuwe groep. Er is met ouders een eindgesprek met de huidige groep. Ook is er een overdracht tussen pedagogisch professionals van beide groepen. Dit alles natuurlijk in overleg met ouders.

- Tijd nemen voor intake/kennismaken met ouders.
- Paar keer komen spelen.
- Extra nabijheid pedagogisch professional; kind zien en gevoel erkennen.
- Kinderen bewust maken van elkaar en betrekken bij het wenproces.
- Veel benoemen.
- Routines en herhaling.
- Kinderen extra wegwijzen.
- Kinderen koppelen aan een ander kind ('maatje').
- Gebruik van veel rituelen om de dagindeling begrijpelijk te maken (b.v. dagritmekaarten met pictogrammen); duidelijk afscheidsritueel
- Gebruik van eigen la in de kast voor persoonlijke eigendommen en knutselwerkjes
- Extra evalueren met ouders in de overdracht.

De mentor

leder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis, de opvang en het basisonderwijs. Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze locatie bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Breng- en haalmoment

Het breng- en haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Er is ook gelegenheid voor kinderen om uit eigen initiatief te vertellen hoe ze de middag hebben beleefd. Tijdens de uitwisseling letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privézaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Als de ouders of de mentor behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken.

Hieronder lees je hoe we samenwerken en aansluiting zoeken bij de thuissituatie.

Wij proberen ouders te betrekken bij activiteiten die zij thuis kunnen doen of knutselwerkjes mee naar huis te geven om verder af te maken of juist afgemaakt dienen terug te brengen.

In het schooljaar 2023/2024 zullen er meerdere activiteiten of dagen ingericht zijn waarbij we ouders betrekken. Denk aan de kinderconfetti waarbij de diversiteit binnen het Speelleercentrum wordt gevierd en koningsdag.

- We betrekken ouders bij thema's, projecten, activiteiten/spelimpulsen.
- We versturen per thema of vakantie een themabrief
- We bieden ouders aan om een verjaardag of ander feest mee te vieren.
- We laten ouders foto's en filmpjes zien.
- We laten ouders gemaakte en gevonden schatten zien.
- De oudercommissie organiseert samen met de vestigingsmanager minimaal twee keer per jaar een ouderborrel.
- We schrijven nieuwsbrieven over updates van de locatie, maatregelen, successen en thema's.
- We praten met ouders bij het halen en brengen en letten erop dat we iedereen regelmatig zien en spreken.
- We laten ouders foto's en filmpjes zien en zetten deze tevens in het ouderportaal.
- We delen nieuwsbrieven van onder andere de mediacoach.
- We hebben geen ouderkamer maar in samenwerking met 't Palet mogen wij ouders meenemen of sturen naar de koffiekamer waar regelmatig een inloop is waarbij organisatie Lumens en WijEindhoven betrokken zijn.

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden. Daar laten we onze aanpak op aansluiten. En we bieden variatie en keuze door de dag heen.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)

Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden, passend bij de vrije tijd van kinderen. We sluiten steeds aan bij waar de kinderen zijn qua leeftijd, ontwikkeling, interesse en eigenheid. Zo blijft hun betrokkenheid hoog.

Variatie en keuze

We bieden variatie en keuze in een rijke uitdagende omgeving (met gevarieerde hoeken en materialen), met ruimte voor initiatief (met afwisseling tussen vrij spel en activiteiten), en altijd in dialoog (met inzet van de pedagogische interactievaardigheden). In de volgende hoofdstukken lees je daar meer over.

Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg maken ze daar afspraken over. Ze bekijken dan ook hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

Samen kinderen volgen

Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Hoe communiceren ze? Wat maken ze, en op welke manier? – Ieren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling. Indien gewenst heeft de mentor met de ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind. (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Zo volgt onze locatie de kinderen in de BSO:

- 1. De pedagogisch coach observeert regelmatig de groep en scant de kinderen op hun welbevinden en betrokkenheid: zitten ze lekker in hun vel en doen ze actief mee? Zij bespreekt de resultaten met de pedagogisch professional en de vestigingsmanager. Waar nodig zullen er veranderingen aangebracht om het welbevinden en betrokkenheid te verhogen.
- 2. Kind besprekingen waarbij de pedagogisch professional van de BSO hun kinderen bespreken en waar nodig hun begeleiding veranderen. Eventueel met behulp van de vestigingsmanager pedagogisch coach of interne begeleider kinderopvang.

Naar een volgende groep

Gaat het kind naar een andere BSO of naar een andere groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven interne en externe zorgstructuur. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in of verwijzen we ouders door naar passende instanties. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

Pedagogisch coach, VE-coach, Intern begeleider KluppluZ, Zorgcoördinator KluppluZ, Ambulante medewerker KluppluZ, intern begeleiders 't Palet, WijEindhoven, Centrum voor Jeugd en Gezin en Lumens

Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In het Pedagogisch Kompas, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe welbevinden en betrokkenheid voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?

In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?

Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend? **Altijd in dialoog** – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.
- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met de volgende instrumenten:

Pedagogische praktijk in beeld, de Pedagogische Scan, pedagogisch coach en intern begeleider van 't Palet en KluppluZ.

Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In 2024 legt onze locatie de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen liggen niet voor het gehele jaar vast, het is een dynamisch proces waarin we steeds inspelen op de behoeften van de kinderen. In de groepsoverleggen evalueren we de stand van zaken en passen we doelen aan waar nodig.

Rijke uitdagende omgeving:

Het aanbieden van materialen en activiteiten die aansluiten bij de verschillende behoeftes en de belevingswereld van een kind, waarbij aandacht is voor de verschillende leeftijden binnen de BSO-aroepen.

We wisselen regelmatig van materialen in de kasten en zorgen voor een spel-/activiteiten aanbod gebaseerd op de 6 domeinen van het team Activiteiten: beleef, beweeg, click, maak, ontmoet en experimenteer.

Ruimte voor initiatief:

Zelfstandigheid en keuzevrijheid van het kind stimuleren en begeleiden. Het volgen van de nieuwsgierigheid van het kind en daarbij het kind stimuleren tot nieuwe kennis en activiteiten. In 2024 gaan we aan de slag met laagdrempelige kinderparticipatie (Orka's, Dolfijnen, Haaien/Teenz), ieder op hun eigen niveau); er wordt actief geluisterd naar de kinderen en naar hun mening gevraagd. Ze worden uitgedaagd om op hun niveau mee te praten en te denken over de regels, afspraken en activiteiten op de BSO.

Altijd in dialoog:

In 2024 willen we inzoomen op de verschillende begeleidersstijlen (stimulerend, sensitief, gericht op autonomie). Wat vraagt welk kind van mij?

Voor de kinderen ligt de focus op positief omgaan met elkaar en collectief genieten, waarin we oprecht interesse en begrip voor elkaar hebben. Ruzie en conflictmomenten worden gezien als leermomenten. Dit vraagt actieve spelbegeleiding van de pedagogisch professionals. Kinderen kunnen en mogen met anderen en met materiaal ervaringen opdoen in een veilige, gezellige sfeer. Pedagogisch professionals nemen deel en lokken ervaringen uit.

Opvoeden doen we samen:

In 2024 willen we ouders actief betrekken in het neerzetten van een positieve, respectvolle sfeer op de BSO. Samen met ouders willen we kinderen leren wat het belang is van respectvol communiceren en het leren uiten van jezelf, leren je mening te geven in een veilige omgeving en sfeer. Bij bijzonderheden rondom gedrag gaan we met ouders en kind samen in gesprek om te kijken waar we het kind kunnen ondersteunen in het omzetten van negatief gedrag naar positief gedrag. We hebben oog voor culturele verschillen in de thuissituaties en opvoedstijlen.

Wij bereiken de doelen met scholing/training, coaching en teamoverleg.

Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

Samenwerken met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen.

Naam basisschool	Samenwerking
't Palet	 Samen thema's vormgeven. Voorafgaand de zomervakantie worden gezamenlijke thema's en feesten vastgelegd in een planning voor het komende schooljaar. Gezamenlijke feesten organiseren zoals koningsdag en kinderconfetti. Inloopochtenden voor ouders organiseren. Met als doel in 2024 meer samen te werken. Samen nieuwsbrieven uitbrengen. Met als doel in 2024 de zelfde format hanteren. Dezelfde visie op identiteit, pedagogiek, gezonde voeding, vreedzame school, zorg etc. Samen een lerende gemeenschap zijn. Collegiale consultatie. Regelmatig overleggen zoals: Speelleercentrum overleg en het zorgoverleg

Samenwerken met andere organisaties

Onze locatie werkt samen met:

- KluppluZ
- Logopedie
- Consultatiebureau/ GGD
- Bibliotheek
- Kentalis
- WijEindhoven
- Lumens
- MKD
- Wijksport

In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte, duidelijkheid voor ieder kind.

Verschillende soorten BSO's

Alle BSO's zijn anders. Sommige zijn zelfstandig, andere delen de ruimte met een peuterwerkgroep of een basisschool. Op iedere BSO denken de pedagogisch professionals creatief na over de best mogelijke invulling van de rijke uitdagende omgeving. De belangrijkste uitgangspunten staan in de volgende alinea's.

De algemene indeling van onze BSO ziet er zo uit:

De Orka's en de Dolfijnen delen hun lokaal met peuterwerk. In de ochtend zitten de kinderen van peuterwerk in de lokalen en in de middag de BSO kinderen van de groepen Orka's en Dolfijnen.

De Haaien/Teenz stationeert zich in de keuken en het podium.

Kinderen kunnen uitwijken naar meerdere ruimtes op locatie Wenckenbachstraat. Zo kunnen kinderen in de hal spelen, het podium of de speelzaal.

Ook mogen de Teenz zich terug trekken in het lokaal van de zwaardvissen op de maandag, woensdag en vrijdag.

Het schoolplein van 't Palet is tevens beschikbaar voor de BSO kinderen van Korein.

Het atelier mag tevens gebruikt worden voor kinderen om zich terug te trekken.

Indeling van de ruimte

We streven naar een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor rust en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en voor kleine of grote groepsactiviteiten. Bij de indeling streven we naar specifieke ruimtes, hoeken of plekken met bijvoorbeeld de volgende functies: beeldende creativiteit (atelier), muziek, dans, drama (theater), ruimtelijk inzicht en techniek, natuurbeleving, gezelschapsspelen, media (computer, games), fantasie en rollenspelen, beweging, sport en spel. Daarmee sluiten we aan op de leeftijd van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen. Alle kinderen kunnen iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – bijvoorbeeld een fototoestel – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel of de activiteit van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders kan het handig zijn om overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. We streven ernaar ook daar een plek voor te reserveren.

Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We streven naar een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we graag buiten kunnen zijn.

Duidelijkheid voor ieder kind

Een rijke uitdagende omgeving houdt in dat de indeling ook geschikt is voor kinderen die aan wennen zijn of het Nederlands nog moeten leren. De indeling spreekt daarom grotendeels voor zich – zonder dat er veel mondelinge uitleg nodig is. Kinderen kunnen rustig en geconcentreerd spelen. Dankzij labels begrijpen ze waar de hoeken voor staan en wat er in de hoeken te vinden is. Er is voldoende spelmateriaal dat kinderen zonder woorden kunnen gebruiken, en speelgoed dat makkelijk uit te leggen is door iets voor te doen.

Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: vrij spel en uitnodigende activiteiten, eten en drinken, de overgang van school naar BSO, vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen.

Vrij spel en uitnodigende activiteiten

De tijd op de BSO is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Na school hebben ze vooral de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen gedurende de week gevarieerde en aantrekkelijke activiteiten. Bij het vrij spelen en de activiteiten letten we nadrukkelijk op de eigen initiatieven van kinderen.

Onze globale dagin	deling ziet er zo uit op maandag, dinsdag en donderdag:
15:00 tot 15:30u	De pedagogisch professional checkt in met het kind, kind mag spelen of knutselen, binnen/buiten, naar eigen keuze.
	Er worden tevens activiteiten aangeboden. Kinderen zijn niet verplicht om hieraan deel te nemen.
15:30 tot 16:30u	Groente wordt aangeboden, tijd van aanbieden ligt per dag aan het activiteiten aanbod of spel van het kind, vandaar een breed tijdsslot.
15:30 tot 18:30u	Activiteit, vrij spel en een buiten moment.
	Kinderen worden opgehaald en er is tijd voor overdracht.
	De andere kinderen vermaken spelen met elkaar
Onze globale dagin	deling ziet er zo uit op woensdag en vrijdag:
12:00 tot 12:15u	De pedagogisch professional checkt in met het kind.
12:15 tot 12:45u	Lunch- broodmaaltijd.
12:45 tot 15:30u	kind mag spelen of knutselen, binnen/buiten, naar eigen keuze.
	Er worden tevens activiteiten aangeboden. Kinderen zijn niet verplicht om hieraan deel te nemen.
15:30 tot 16:30u	Groente wordt aangeboden, tijd van aanbieden ligt per dag aan het activiteiten aanbod of spel van het kind, vandaar een breed tijdsslot.

Kinderen worden opgehaald en er is tijd voor overdracht.

Activiteit, vrij spel en een buiten moment.

De andere kinderen vermaken spelen met elkaar

15:30 tot 18:30u

Eten en drinken

Tijdens de BSO zijn er groepsmomenten waarop de kinderen samen eten en drinken. We zien de eetmomenten als een belangrijke sociale activiteit en vinden sfeer en een gezellige aankleding belangrijk. De pedagogisch professionals laten kinderen kennismaken met een gevarieerd aanbod aan smaken en texturen. We vinden het belangrijk dat kinderen meegenomen worden in het gehele proces van de productie van voeding. Daarom stimuleren we het ondernemen van activiteiten die gerelateerd zijn aan voeding, zoals zelf groente en fruit kweken, samen koken en daarvoor samen boodschappen doen. Samen koken is een mooie manier om kennis te maken met andere voedingsmiddelen, andere culturen en gevarieerde maaltijden. Benieuwd naar ons voedingsbeleid? Dit ligt ter inzage op onze locatie.

De overgang van school naar BSO

Elk kind beleeft de overgang van school naar BSO anders. Kinderen komen met verschillende behoeften binnen. De een wil graag even rust, de ander leeft zich graag even uit. Pedagogisch professionals hebben oog voor die verschillen en weten wanneer ze een kind met rust moeten laten of juist moeten uitnodigen tot spel.

Gedurende de middag zijn er ook overgangsmomenten van het ene naar het andere onderdeel, bijvoorbeeld tussen vrij spel en een geplande activiteit. Omdat overgangen prikkelrijk kunnen zijn, laten we die momenten soepel verlopen. We hebben gezamenlijke afspraken en gebruiken soms rituelen. Pedagogisch professionals stemmen onderling de overgangen goed af.

Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Tijdens de vakantie of op schoolvrije dagen zijn kinderen langere dagen bij ons. We hebben dan een ander dagritme met afwisseling tussen vrij spel en uitnodigende activiteiten.

Onze dagindeling in a	de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:
07:30u tot 09:30u	De pedagogisch professional checkt in met het kind, kind mag spelen of knutselen, binnen/buiten, naar eigen keuze.
09:30 tot 10:00u	Fruit wordt aangeboden.
	De activiteiten van de dag worden besproken en de kinderen brengen hun eigen activiteiten naar voren. Er wordt een dagindeling met de kinderen gemaakt.
10:00 tot 11:30u	Activiteit wordt aangeboden en kinderen worden gestimuleerd om mee te doen. Als de kinderen besluiten om een eigen spel/activiteit te willen doen is daar ruimte voor.
11:30 tot 12:30u	Lunch- broodmaaltijd.
12:30 tot 13:30u	Vrij spel en een buiten moment.
13:30 tot 15:30u	Activiteit wordt aangeboden en kinderen worden gestimuleerd om mee te doen. Als de kinderen besluiten om een eigen spel/activiteit te willen doen is daar ruimte voor.
15:00 tot 15:30u	Groente wordt aangeboden; een gezamenlijke moment.
15:30 tot 17:00u	Vrij spel en een buiten moment.
17:00 tot 18:30u	Kinderen worden opgehaald en er is tijd voor overdracht.
	De andere kinderen vermaken spelen met elkaar.

Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er wederzijds contact is. Oftewel, vertaald naar de dagelijkse praktijk: dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen bij ons.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groepssfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden, orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag van pedagogisch professionals. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijds)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Ongewenst gedrag ombuigen naar gewenst gedrag

Hoe gaan we om met ongewenst gedrag? Kinderen willen zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn. Inclusief hun emoties en belevingen, ook op momenten dat ze boos, druk of naar binnen gekeerd zijn. We gaan ervanuit dat het kind met zijn gedrag een bedoeling heeft, ook al is dat gedrag niet altijd effectief of gewenst. Allereerst proberen we daarom de intentie van kinderen te begrijpen. Er zijn veel redenen voor ongewenst gedrag, bijvoorbeeld niet weten dat iets niet mag, van slag zijn door een gebeurtenis, meer uitdaging nodig hebben of temperamentvol zijn. Het gedrag kan ook bij de ontwikkelingsfase horen. Het doel van ombuigen van ongewenst naar gewenst gedrag is dat het kind met (zelf)vertrouwen weer verder kan met het sturen van zijn eigen gedrag. Kinderen voelen zich ook veiliger als ze weten dat er iemand aanwezig is die ingrijpt als het even niet gaat, die ondersteunt of juist begrenst. Iemand bij wie ze kunnen checken of wat ze doen ook kan.

Er zijn veel manieren waarop pedagogisch professionals kunnen reageren op ongewenst gedrag: een non-verbale reactie geven, een grapje maken, kinderen positief herinneren aan een regel, gedrag benoemen dat gewenst is, ik-boodschappen geven over het gedrag van het kind, en soms ook negatief gedrag negeren en positief gedrag juist belonen.

Vijf stappen bij conflictoplossing

Soms hebben kinderen conflicten. Wij zien die als leermomenten voor de (sociale) ontwikkeling. Kinderen leren hun gevoel en mening te laten horen en zien. Ze leren zichzelf en de ander beter te begrijpen en oplossingen te zoeken. Daardoor leren ze sociale en morele regels. Bij een conflict zetten pedagogisch professionals vijf stappen:

- Bij een probleem of conflict stoppen we, snel maar rustig, het ontoelaatbare gedrag. We benoemen de emoties die kinderen laten zien en geven ze zo nodig een handreiking om hun emoties op een toelaatbare manier te uiten (stoom afblazen/ruimte voor ontlading zonder dat andere kinderen zich onveilig voelen).
- 2. We verzamelen informatie over wat er is gebeurd. Daarna checken we of we het goed hebben verwoord of begrepen.
- 3. We formuleren het probleem opnieuw en vragen naar compromisvoorstellen/oplossingen en kiezen er samen een uit.
- 4. We letten erop dat de gekozen oplossing naar tevredenheid van alle kinderen is, en we bedenken zo nodig samen hoe we die kunnen uitvoeren.
- 5. We ronden het gesprek af, blijven ondersteuning geven en kijken of de oplossing voor alle kinderen werkt.

Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het om hoe we aansluiten bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We geven uitleg in een rustig tempo met een logische opbouw, zodat kinderen de uitleg goed begrijpen.

Praten en uitleggen gaat ook om overleg met de kinderen: op de BSO mogen ze al veel meebepalen. We voeren allerlei gesprekken met de kinderen. Kleuters komen bij ons met hun waarom-vragen, feitelijke vragen of filosofische vragen. We genieten van de uitwisseling en van het samen zoeken naar antwoorden. Zesjarige kinderen vertellen al volop en geven hun mening. Oudere kinderen kunnen zich steeds beter concentreren op een onderwerp. Ook hanteren ze de gespreksregels vaak al goed. Ze gaan bijvoorbeeld goed om met beurtwisseling, luisteren, vertellen en focussen.

De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepssituaties. Soms bouwen we gesprekken uit om het denkvermogen van kinderen te prikkelen. In een groepssituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. We letten erop dat alle kinderen aan het woord kunnen komen. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. Soms gebruiken we gebaren, mimiek of beeldmateriaal.

Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren' zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Bij de BSO zijn kinderen in hun vrije tijd. We bieden kinderen een ontspannen, veelzijdige en uitnodigende opvang. Ze ontwikkelen zich via muziek en toneel, beeldende expressie, boeken en films, techniek en ruimtelijk inzicht, de natuur, sport en bewegen, digitale ervaringen en soms ook huiswerk van school. Bij de BSO doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. Dat gaat op een ontspannen manier.

Kinderen zijn van zichzelf nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, en wij begeleiden ze op hun ontdekkingstocht. We kennen de kinderen en hun interesses en mogelijkheden. Daardoor zien we in allerlei spelsituaties en activiteiten kansen voor begeleiding. Per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, samen nadenken over nieuwe materialen of nieuwe ideeën bij een vertrouwd spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, om voorbeelden vragen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groepssfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang.

Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt

Op onze locatie verlaten de kinderen soms de basisgroep.

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de basisgroep:

- Vrij spel met andere leeftijds- BSO genootjes
- Activiteitenaanbod door pedagogisch professionals
- Activiteitenaanbod vanuit wijksport
  - o Op maandag middag vindt er voor kinderen van 6 tot 13 jaar Freestyle sport plaats in de grote gymzaal van 17.00 tot 18.00 uur
  - Op maandag middag vindt er voor kinderen vanaf 7 jaar voetbal plaats in de grote gymzaal van 18.00 tot 19.00 uur
  - o Op dinsdag middag vindt er voor kinderen van 4 tot 6 jaar kleutergym plaats in de grote gymzaal van 15.15 tot 16.00 uur
  - Op dinsdag middag vindt er voor kinderen van 7 tot 10 jaar turnen plaats in de grote gymzaal van 16.00 tot 16.45 uur
  - Op dinsdag middag vindt er voor kinderen vanaf 7 jaar turnen plus plaats in de grote gymzaal van 16.45 tot 17.00 uur
  - Op donderdag middag vindt er voor kinderen vanaf 6 jaar TikTok dans plaats in de speelzaal van 15.15 tot 16.00 uur
  - o Op donderdag middag vindt er voor kinderen vanaf 7 jaar Streetdance plaats in de speelzaal van 16.00 tot 17.00 uur

Als kinderen de basisgroep verlaten, dan is dat als volgt geregeld:

De BSO groepen werken nauw samen. Kinderen kunnen opgevangen worden in twee verschillende stamgroepen. Voor de kinderen zijn er zo vaak mogelijk de vaste gezichten op de groep.

Kinderen verlaten alleen tijdens spelmomenten en integratie de basisgroep.

Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de BSO. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit. Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben. Aan extra opvang afnemen zijn spelregels verbonden. Ouders kunnen die regels vinden op de website.

Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen

Op onze locatie komt het zelden voor dat we een activiteit doen in groepen groter dan 30 kinderen. De kinderen worden bij eenzelfde activiteiten in kleine groepen verdeeld, de activiteit kan op meerdere tijdstippen plaats vinden en in verschillende ruimtes.

Als het voor komt dan wordt dit voorbereid als volgt:

- Taken en aandachtspunten worden verdeeld onder de pedagogisch professional
- De kinderen krijgen van te voren uitgelegd wat de regels en verwachtingen zijn.

Als de activiteit buiten de locatie is dan wordt bovenstaande voorbereiding nog aangevuld met het volgende:

- De kinderen krijgen een polsbandje met het nummer van de telefoon die de pedagogisch professional bij zich draagt en dragen veiligheidshesjes.
- Er is een vaste pedagogisch professional van de BSO die het uitstapje begeleid
- Als de kinderen vervoerd worden in onze Korein bus dan wordt er gebruik gemaakt van autostoelen en autogordels. Hierbij volgen we de overheid reglement Kinderen tot 1,35 meter moeten in een goedgekeurd autokinderzitje. Zowel voorin als achter in de auto.
- Het welbevinden en betrokkenheid van de kinderen worden nauwlettend in de gaten gehouden en indien nodig worden de activiteiten of groepen aangepast.
- Ouders geven bij de intake aan of hun kinderen wel/niet op uitstap mogen. Deze toestemming is tussentijds te veranderen door het aan te geven bij de mentor en het te wijzigen.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per locatie vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coachinguren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Vormgeving pedagogische beleidsvoornemens	Minimaal 50 uur door de vestigingsmanager
Vormgeving coaching van	5u per week VVE coaching en 2,76u per week voor overige coaching
medewerkers	door de pedagogisch coach.

Coaches verdelen hun uren over bijvoorbeeld werkoverleg, kind-besprekingen, inspiratiebijeenkomsten, samen formuleren van pedagogische doelen, evaluatie van pedagogische doelen en coaching on the job met teams. Coaches en managers streven gezamenlijk naar een zo efficiënt mogelijke inzet.

Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. Bij Wij zijn JONG willen we kinderen brede ervaringen op laten doen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot creatieve denkers en doeners. Die ontwikkeling is voortdurend aan de gang. En alle stappen die de kinderen zetten, doen ertoe voor ons. Lees de voorbeelden per ontwikkelingsgebied en zie de kinderen groeien – van 0 tot en met 12 jaar en ouder.

De acht ontwikkelingsgebieden:

- 1. **De sociale en emotionele ontwikkeling**. Van goed in je vel zitten, je veilig voelen en welbevinden naar vertrouwen hebben in jezelf en anderen, samenzijn, samen spelen, belangstelling hebben voor elkaar, samen genieten, samen delen, keuzes maken, plannetjes maken en terugkijken, troosten en getroost worden, samen vieren, samen regels maken, afspraken nakomen, onenigheid oplossen, opkomen voor jezelf en de ander, je identiteit vormen door vergelijking, verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, participeren, anderen accepteren en met anderen omgaan, competitie, genieten van elkaar, samenwerken, etc.
- 2. **De motorische ontwikkeling**. De grote en de kleine motoriek. Van het pakken van je voetje naar om kunnen draaien, kruipen, lopen, balanceren, de bal rollen, strepen zetten met de kwast, een autootje laten rijden, een trein vastmaken, lopen over een streep, fietsen, dansen, schrijven, fluiten, voetballen, turnen, bouwen met fijne materialen, etc.
- 3. **Taal en communicatie/taalvaardigheid**. Van horen, huilen, kijken en brabbelen, naar luisteren, praten, een gesprek voeren, rijmen, lezen, schrijven, gedichtjes maken, verhalen bedenken en informatie tot je nemen.
  - Taal is een middel om uit te drukken en met anderen te delen wat je ervaart, voelt, denkt of wilt. Taal omvat spraak, dus het beheersen van klanken. Bij passieve taal gaat het om het vlot verstaan van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes.
- 4. **Rekenprikkels**. Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van 4 x 12 = 48. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc.
- 5. **Muzikale en beeldende expressie**. Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien, kleuren, structuren zien, composities maken, etc.

- 6. **Morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld**. Van voelen dat we van je houden en dat je erbij hoort naar voelen en weten dat je wordt gewaardeerd, nadenken over wat wel en niet mag en waarom, nadenken over wat een 'goed' mens is, nadenken over de verschillen tussen mensen, respecteren van anderen, etc.
- 7. Verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling. Van doen, ervaren en ontdekken naar steeds meer concrete kennis van de mens en de wereld om je heen, abstracte begrippen, filosofische wijsheden, begrijpen van de fysische wereld van zandkorrel tot sterrenstelsel en de levende natuur, begrijpen hoe voorwerpen zich gedragen in allerlei situaties en combinaties met elkaar (bijvoorbeeld het effect van water op papier), de effecten van handelingen op objecten kunnen voorspellen (bijvoorbeeld hoe de bal gaat rollen), vertrouwd raken met allerlei technische en digitale middelen en toepassingen, etc.
- 8. **Zelfsturing en ondernemingszin**. Van willekeurig exploreren naar bewust voor je spel kiezen. Van weten wat je wilt naar initiatief nemen en stappen zetten om je doel te bereiken. Van met wilskracht iets oppakken, doelen stellen en keuzes maken naar scenario's voor acties verzinnen, afstand kunnen nemen en leren uit ervaring. Van leren omgaan met moeilijkheden en obstakels naar problemen oplossen.

Bijlage 2.

Activiteiten domeinen

Binnen Wij Zijn JONG werken we met verschillende domeinen om ervoor te zorgen dat er een gevarieerd en afwisselen activiteitenaanbod is. Een kind ontwikkelt zich op diverse gebieden. Door het gebruik van verschillende domeinen kunnen wij activiteiten aanbieden die alle ontwikkelgebieden van kinderen aanraken. Hierdoor kunnen wij de ontwikkeling van kinderen optimaal stimuleren. Dit doen we samen, in een rijke en uitdagende omgeving, met ruimte voor eigen initiatief en altijd in dialoog. Daarnaast verhogen activiteiten de betrokkenheid en het welbevinden van kinderen. Om een gevarieerd keuzeanbod te organiseren voor kinderen, maken we gebruik van zes domeinen.

Beleef

Buitenspelen is voor kinderen een kans om de omgeving te verkennen en avonturen te beleven. Het kind kan zijn fysieke grenzen testen, zich uiten, zijn zelfvertrouwen opbouwen en in de natuur spelen. Als kinderen buiten zijn, hebben ze meer ruimte en vrijheid voor grotere bewegingen zoals rennen, springen en gooien. Dergelijke lichamelijke activiteiten zijn goed voor de gezondheid, conditie en lichamelijke ontwikkeling van kinderen.

Beweeg

Voldoende bewegen is essentieel voor een gezond leven. Plezier beleven aan bewegen is het allerbelangrijkste voor het jonge kind. We proberen dit zo laagdrempelig mogelijk aan te bieden in ons dagelijkse programma. Regelmatig bewegen is namelijk belangrijk voor de gezondheid en goede ontwikkeling van kinderen.

Ontmoet

Wie ben jij? Wat kan ik van jou leren? Wij stimuleren kinderen om anderen te ontmoeten. Zich met hen te verbinden, krachten te bundelen; binnen en buiten hun groep. Want door andere mensen te ontmoeten en samen te vieren, ontdek je beter wie je zelf bent en wat jouw plekje op de wereld is. Zo kun je in de toekomst met zelfvertrouwen de keuzes maken die horen bij het leven.

Click

De ontwikkeling op het digitale vlak gaat enorm snel en overal kom je in aanraking met media. Door samen digitale spellen te spelen, ontwikkelen kinderen hun sociale en communicatievaardigheden. Ze leren samenwerken, kritisch denken en problemen oplossen.

Experimenteer

Spelenderwijs ontdekken kinderen hun technische vaardigheden. We stimuleren en moedigen de onderzoekende en ontwerpende houding van kinderen aan. Kinderen gaan zo creatief denken en innoveren, vernieuwende oplossingen verzinnen, kansen zien en originele ideeën bedenken.

Maak

Kunst, theater en muziek zijn creatieve uitdrukkingen van ervaringen, emoties en andere kwaliteiten. Via dit domein laten we kinderen kennismaken met deze verschillende disciplines. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van creativiteit en expressie bij kinderen.

Bijlage 3.

Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

De ingevulde formulieren uit deze bijlage zijn een integraal onderdeel van dit pedagogisch werkplan.

- Formulier overzicht professionals in opleiding, stagiairs en vrijwilligers
- Formulier Mentorschap (of digitaal via Konnect)
- Formulier beschrijving rollen pedagogisch beleidsadviseur, beleidsmedewerker en pedagogisch coach
- Formulier overzicht jaarlijkse coaching en opleiding
- Formulier adviesaanvraag OC pedagogisch werkplan

Bijlage 4.

Begrippenlijst

BSO

Buitenschoolse opvang. Zowel de voorschoolse opvang als de naschoolse opvang.

LRK-nummer

Unieke registratienummer voor iedere kinderopvanglocatie. Dit nummer is opgenomen in het Landelijke Register Kinderopvang.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal kinderen in de groep.

Bijlage 5.

Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016). *Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang*, Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJi), Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december, 2014 Utrecht.

Hoex, J., (2010). Een solide basis voor positief jeugdbeleid. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting) - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016). Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). De NCKO kwaliteitsmonitor. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012). De kwaliteitsmonitor BSO. SWP Amsterdam.

Riksen - Walraven, M. (2000). Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). Speels, liefdevol en vakkundig. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvolgende benadering.* Bon Stafleu van Loghum, Houten.

Woensel West (2022). Speerpunten Woensel-West. Woensel West. <u>Speerpunten | Woensel West (woensel-west.com)</u>

